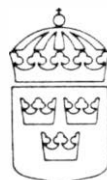

Motion till riksdagen

1988/89:Jo539

av Ingvar Björk och Sonia Karlsson (båda s)
Försurningens inverkan på människans hälsa

Mot.
1988/89
Jo539-546

Den allmänna och fortgående försurningen av miljön i hela den industrialiserade världen vållar problem på de mest skilda områden, kulturminnesmärken och konstskatter förstörs, sjöarna dör, skogen dör. Många av dessa områden är föremål för forskning och man har i en del fall vidtagit åtgärder för att minska skadeverkningarna. Samtidigt diskuteras åtgärder för att minska orsakerna till försurningen. Det finns emellertid områden som hittills blivit litet beaktade, t. ex. försurningens inverkan på åkerjorden och indirekt på livsmedelsprodukterna.

De viktigaste synliga effekterna av försurningen är de döda sjöarna och den sjuka eller döende skogen. Däremot har man ännu inte börjat uppmärksamma den långsamma inverkan som försurningen har på åkermarken. Vissa forskare hyser visserligen farhågor att skogsdöden bara är ett första tecken på att naturen och därmed jordbruket är i allvarlig fara.

De viktigaste orsakerna till försurningen är:

Svavelnedfall från luften

Konstgödsling med försurande gödselmedel

Humusbrist och försämrad humuskvalitet

Försurningen av jorden har en direkt inverkan på jordens mineralbas. En del ämnen frigörs i större mängder än normalt, t. ex. aluminium, kadmium och kvicksilver, medan andra blir mindre tillgängliga, t. ex. magnesium, zink, selen och många flera. De förra är i större mängder skadliga för växter, djur och människor medan de senare hör till livsviktiga spårämnen.

Produkterna från jordbruket kommer alltså dels innehålla skadliga ämnen, dels också att lida brist på nödvändiga. Detsamma gäller dricksvattnet vilket också räknas till livsmedlen. Detta har en direkt och negativ inverkan på människans hälsa och är i många fall en direkt sjukdomsorsak.

Detta förhållande beskrevs redan 1969 av två danska forskare, civilingenjör J. Chr. Tjell och agr.dr. C. G. Lamm i en artikel i Nordisk Medicin nr 23/69. Den har titeln "Människans minerialförsörjning i ett industrialiserat samhälle". De säger där inledningsvis:

"- I det följande vill vi redogöra för några av de förändringar i människans minerialförsörjning under den sista mansåldern, vilka är en följd av det industrialiserade samhällets intensiverade lantbruksdrift. Därvid önska vi leda läsarens uppmärksamhet på den sannolikhet som föreligger att dessa förändringar är direkt eller indirekt orsak till många av de sjukdomar som vi kallar kultursjukdomar och vilkas frekvens är tydligt stigande."

Det finns mängder av forskningsresultat av liknande slag, men det har ännu inte haft någon inverkan på jordbruket, trots att grundorsaken ligger där.

Enbart kalkning är omöjlig att genomföra i den skala det är fråga om. Vidare är den även i det enskilda fallet otillräcklig och av kort varaktighet så länge utarmningen av jordens humusinhåll och förråd av spårämnen fortsätter.

Med hänsyn till allvaret i den här framlagda problematiken är det nödvändigt att snarast sammanställa den kunskap och forskning som finns på olika områden vilka har anknytning till frågan så att det blir möjligt att anvisa samlade och verksamma åtgärder.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen påtalar behovet av en utredning för att klarlägga sambandet mellan försurning och jordbruksmetoder å ena sidan och livsmedlens mineralämnesbalans och dennas inverkan på hälsan å den andra.

Stockholm den 25 januari 1989

Ingvar Björk (s)

Sonia Karlsson (s)